

PYSÄKKI

1 / 2019

Toimintakeskus Vaihtoehto

Avoimna : ma-pe klo 8-16,
usein myös viikonloppuisin klo 8-13.

”Pysäkki”-lehti ilmestyy digilehtenä
2 kertaa vuodessa ja on luettavissa

Vaihtoehdon internet sivuilta

[www.vaihtoehto90.fi/Pysäkki digilehti-](http://www.vaihtoehto90.fi/Pysäkki_digilehti-)

Päätoimittaja: Janne Koivu

Lehtitiimiin kuuluvat:

Voitto Suominen, Veikko Parttimaa,
Pertti Lairikko, Juha-Matti Soon

Valokuvat:

Juha Laine, Janne Koivu,
Veikko Parttimaa, Juha-Matti Soon
Jussi Malminen, Kaj Carlson

Yhteystiedot

Kaivokatu 4

24100 Salo

Puh. 040 136 8125

www.vaihtoehto90.fi

SISÄLLYSLUETTELO

Puheenjohtajan mietelmiä Pysäkkiin	3
Vaihtoehdon logo	4
Vaihtoehdon historiaa	5
Arto teki Kalevot: euro sai juhlavuoden muistomerkin	6-7
Vierailu Turkuun – Elokolo ja Turun A-kilta	8-9
Ohjaajan esittely - Petri Nurmio	10
Opiskelijan tervehdys Pysäkki-lehteen	11
Helsingin retki – Oodi-kirjasto ja Heureka 15.5.2019	12-13
Virkistystoimintaa Vaihtoehdossa	14-15

VAIHTOEHTO 90
SALO

Puheenjohtajan mietelmiä Pysäkkiin

Vuosi 2019 on ripeästi jo kulunut kevään korvalle ja paljon on tapahtunut ja varmasti tuleekin jatkossakin tapahtumaan Vaihtoehdon puitteissa. Niin kuin olette huomanneet olemme alkuvuodesta panostaneet paljon Vaihtiksen saamista julkisuuteen pitkällisen tauon jälkeen, jotta ihmisillä olisi tietoa mikä todellisuudessa nykypäivänä on Vaihtoehto 90 ry. ja miten se toimii ja millä resursseilla. Myöskin olemme suunnitelleet koko vuoden toimintaa joka on hyvin kattava ja osaa siitä on jo tehty tätä kirjoittaessa. Tämä toiminta sekä tarvikkeet, joita hankimme tarvitsee myöskin henkilöitä, jotka hankkivat rahaa, jotta tämä toimintamme on mahdollista.

Tulevaisuudessa on meidän yhdessä ideoitava hankkeita joilla kerrytämme kassamme saadaksemme päiviimme ja Vaihtoehdon hankkeille rahoituksen. Viime vuoden noin 21 tapahtuman aikaan saaminen oli mielestäni vahva näyttö mihin pystymme kun vain saamme porukan innostumaan asioista. Tänä vuonna on myöskin mahdollista, että tulemme rikkomaan tuon 21 tilaisuuden rajan, mutta kuitenkin mielestäni liikumme ääri rajoilla tämän suhteen sillä porukalla joka tekee tämän mahdolliseksi.

Historiaan voimme tänä vuonna kirjoittaa, yhdistyksen nimissä on palkattu kaupungin palkkatuen turvin Juha-Matti Soon 8 kuukaudeksi tekemään niin tietotaito kuin muitakin nippelihommia hienosti sanottuna.

Näin pienellä kirjoituksella olen jälleen sanaista arkkuani tyhjentänyt ja kiitän kaikkia Vaihtoehdon jäseniä sekä ohjaajia, asiakkaita ja opiskelijoita hienosta yhteistyöstä alkaneen vuoden tiimoilta.

Voitto Suominen
puheenjohtaja, Vaihtoehto 90 ry.

Vaihtoehdon logo

Vaihtoehdon logon on suunnitellut graafikko Olavi Reinilä vuonna 1993. Olavi Reinilän ehkä kuuluisin ja tunnetuin työ on Avainlippu-merkki, jonka hän suunnitteli vuonna 1965. Suomalaisen työn liitto myöntää oikeuden käyttää Avainlippu-merkkiä Suomessa valmistetun tuotteen tai Suomessa tuotetun palvelun markkinoinnissa.

Ote Vaihtoehdon B-sanomista

”Havumajassa vietettiin 12.8.1993 lämminhenkinen kahvitilaisuus. Sen yhteydessä graafinen suunnittelija Olavi Reinilä lahjoitti yhdistykselle logon.

Olavi Reinilä ja hänen vaimonsa Leena Tuisku-Reinilä kertoivat logon sanomaa. Joutsen ilmoittaa yhdistyksen kotipaikaksi Salon. Logon alaosa on V, eli Vaihtoehdon muotoinen. V:n päällä on ikään kuin palkki, joka tarkoittaa, että yhdistys on kantava voima. Joutsenesta heijastuu sydämen kaltainen peilikuva, joka kuvastaa sitä huolta ja vastuuta, jota yhdistyksessä kannetaan toinen toisistaan.

Yhdistyksen puheenjohtaja Kalervo Oja otti arvokkaan lahjoituksen vastaan. Kiitoksessaan hän totesi, että logo lisää omalla tavallaan me-henkeä ja yhdistää jäseniä. Lisäksi logo tuo yhdistyksen toimintaan tietynlaista arvokkuuden tunnetta.”

Logon päivitetyn digitaalisen version on luonut ja toteuttanut yhdistyksen jäsen ja palkkatuella yhdistyksessä työskentelevä Juha-Matti Soon.

VAIHTOEHTO 90
SALO

Teksti: Janne Koivu
sihteeri, Vaihtoehto 90 ry.

Vaihtoehdon historiaa

1990-luvun lamavuosina Vaihtoehto 90 ry näytti esimerkkiä luopuessaan kaupungin toimintatuesta. Yhdistys katsoi, että lama-aikana kaupungin rahoille riittää muitakin reikiä. Tietävästi mikään muu taho ei toiminut samoin.

Vuonna 2019 tilanne on samankaltainen, mutta nyt avustuksille olisi tarvetta.

Salon Havumaja tarjoaa vaihtoehdon

Rahalla saa -malli uhkaa päihdehuoltoa

SALO (TS)
Päihdehuollon hoitolaitokset ponnistelevat pahoissa vaikeuksissa. Niiden hoitopäivät ovat vähentyneet kolmessa vuodessa lähes 45 prosenttia. Asiakasmäärät puolestaan ovat vähentyneet kolmanneksella.

Ylitarkastaja Olavi Kautionen sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskuksesta tietää syynkin laitosten alamäkeen.

– Rahapulassa painivat kunnat eivät enää mielellään pistä rahaa viinavaikeuksissa olevien laitostuntoutukseen. Nyt näyttää siltä, että osa laitoksista joudutaan lakkauttamaan. Joka tapauksessa ne joutuvat käymään kovan henkiinjäämististelun.

Olavi Kaukonen pelkää, että päihdehuoltoonkin on tulossa rahalla saa -malli: hyvää hoitoa on tarjolla vain sille, joka jaksaa maksaa. Muut joutuvat selviytymään huonotasoisten palveluiden varassa ja eristyvät entisestään yhteiskunnasta.

– Voi käydä niinkin, että hoidosta putoavat ensimmäiseksi pois ns. hankalat asiakkaat, joiden kuntouttaminen on vaikeaa. Päihdehuolto ha-

kee kannuksensa hoitamalla ne, joiden kanssa päästään varmasti tuloksiin.

1980-luvun lopulla Suomeen alkoi nousta päihdehuollon päivä- ja toimintakeskuksia, joita nyt on jo toistasataa eri puolilla maata. Ne ovat avoimuuden palvelupisteitä, joissa ihmiset saavat tukea ja sisältöä tavalliseen arkeensa.

– Nämä keskuksat ovat hyvin erilaisia, sillä parhaimmillaan ne muotoutuvat nimenomaan käyttäjiensä mukaan. Pisimmälle ovat päässeet ne toimintakeskuksat, joissa asiakkaat itse suunnittelevat toimintansa, sanoo Olavi Kaukonen.

A-klinikka on takapiru

Salossa toimii Havumaja, jota pyörittää Vaihtoehto 90 -yhdistys. Havumajan takapiruna on A-klinikka, mutta sen työntekijät ovat yhdistyksen jäseniä siinä kuin kaikki muutkin.

– Asioista päätetään mies ja ääni -periaatteella. Systemi on koettu hyväksi, koska se takaa, että jokaisella on saman verran määräysvaltaa, sanoo A-klini-

kalla työskentelevä Seija Kaunisto.

– Vaihtoehto 90 -yhdistys on osoittautunut nimensä mukaiseksi. Kaikki Havumajan kävijät eivät suinkaan ole viinan kanssa vaikeuksissa. Täältä löytyy vaihtoehtoja myös muille ihmisille, sanovat yhdistyksen jäsenet.

Havumajaksi ristitty toimintakeskus sijaitsee vanhassa omakotitalossa Salon sydämessä. Talo on alkanut käydä ahtaaksi, sillä kävijämäärät ovat lisääntyneet jatkuvasti. Havumajassa uskotaan, että se on hyvä vaihtoehto esimerkiksi työttömille.

Havumaja on omillaan

Yhdistyksen varapuheenjohtajana toimiva Markku esittelee auliisti Havumajan mahdollisuuksia. Talon alakerrassa on verstaas, jossa yhdistyksen jäsenet kunnostavat polkupyöriä ja tekevät puutöitä. Esimerkiksi kukkapöydillä ja juustokehillä on kova kysyntä. Yhdistys on hankkinut Havumajan koneet ja laitteet omilla rahoillaan ompelukonetta ja sor-

via myöten. Ihmisten työn tulokset menevät yhdistyksen kassaan, palkkioita ei kukaan nosta omaan taskuunsa.

– Täällä on monta rautaa tulleissa, sillä rahoitamme itse toimintamme, selvittää Markku.

Vaihtoehto 90 -yhdistys näytti kovaa esimerkkiä muille luopuessaan kaupungin toimintatuesta. Yhdistys katsoo, että lama-aikana kaupungin rahoille riittää muitakin reikiä. Tietävästi Havumajan esimerkki ei ole saanut seuraajia.

Yhdistys pyörittää myös pienimuotoista palvelutoimintaa, josta voi tilata apua pikkuremontteihin tai pihatöihin.

– Meillä on myös takuulla niin halvat hinnat, että ne jaksaa maksaa. Ja hinnoista voi aina myös keskustella, sanoo Markku.

Havumajan verstaas ei myöskään rupea liukuhinnahommiin. Töitä tehdään, kun henki on päällä.

Ruokaa ja hengenravintoa

Havumaja huolehtii myös

TURUN SANOMAT 15. 11. 1993

Arto teki Kalevot: euro sai juhluvuoden muistomerkin

Euron juhluvuosi

”Kaksikymmentä vuotta sitten, euro otettiin tilivaluuttana käyttöön. Monissa maissa haikaillaan jo palaamista omaan valuuttaan.

Näyttääkö Iso-Britannia suuntaa tulossa olevaan murrokseen, jää nähtäväksi.

Arto Kalevo: Minne menet euro?

Salolainen Arto Kalevo muuttaa romun ja kaatopaikkojen kierrätysaarteet rosoisiksi, naljaileviksi ja kantaa ottaviksi ITE- taideteoksiksi. Kaikista elämän koettelemuksista huolimatta taiteilijan luomisen vimma ei ole hiipunut, vaan Vaihtoehto 90 ry:n pajalta tulee solkenaan perin nokkelasti äkättyjä, mutta varsin eriskummallisia vempaimia ja härveleitä, joihin Arton omaperäinen huumori on jättänyt jälkensä.

Minne menet euro?

Arton työ ”Minne menet euro”, antaa katsojalle vinkin pohtia rahan ylivaltaa ja elämäntapamme mielekkyyttä. ”Kiireen ja kuluttamisen jätän muille. Sen sijaan pohdiskelen ja hämmästelen maailman menoa. Se ja tämä taideharrastus on mieluisimpia puuhiani”, valottaa Arto nykyistä elämäntapaansa.

Luovuttuaan joitakin vuosia sitten Vaihtoehto ry:n puheenjohtajuudesta, Arto Kalevo on saanut runsaammin aikaa omille projekteilleen.

”Annoin euron tunnukselle käärmeen hahmon ja lelun muodon, sillä euro on isojen poikien lelu. Se on peliväline, jolla pyöritetään koko sirkusta. Liput liehuen eurot siirtyvät veroparatiiseihin. Euromaiden kansalaisille jäävät perävaunun kolikot. Kaikille ei riitä enää edes kolikoita, vaan osa joutuu anomaan kadulla almuja itsensä ja perheensä elättämiseksi – minne menet euro?”

”Kaikesta huolimatta parhaat onnitteluni tälle kaksikymppiselle, josta löytyy yhä lastentauteja, ja joka näyttää vielä aikuisiässäkin tarvitsevan reiluja annoksia piristeitä ja lisähappea sekä tehohoitoa”, totesi Arto Kalevo lopuksi, tuttu pilke silmäkulmassaan.

Teksti ja kuvat: Jussi Malminen

Vierailu Turkuun – Elokolo ja Turun A-killta

Lähdimme 23.1.2019 aamulla kohti Turkua ja verkostoitumismatkalle ja tutustumaan Turun matalan kynnyksen paikkoihin Elokoloon ja myöskin samalla kävimme Turun A-killan toimitiloissa. Matka oli kuitenkin tyssätä jo alkumetreillä kun kuljetuskaluston kanssa oli tullut teknisiä ongelmia, saimme kuitenkin haalittua tarpeeksi autoja ja kuskeja, jotta yhdeksän hengen porukkamme pääsi matkaan.

Pienessä lumituiskussa köröteltiin kohti Turkua ja noustuamme parkkiluolan uumenista Turun kauppatorin kulmalle olikin ensimmäinen vierailukohde Turun Elokolo lyhyen kävelymatkan päässä Yliopistonkadulla. Saapuessamme saimme lämpimän vastaanoton ja kahvit ja pullat olivat jo tarjolla, joten kävimme suoraan kahvipöytään ja kuuntelemaan esitystä Elokolon toiminnasta.

Elokolon toiminta vaikutti melko samanlaiselta kuin Salossakin toki sijainti Turun ydinkeskustassa (Yliopistonkatu 10) tuo hyvin kävijöitä, päivittäin noin kolmisen kymmentä kävijää. Elokolon toimintaa pyörittää Ehyt ry yhdessä Turun Elämäntapayhdistyksen kanssa. Paikka työllistää yhden työntekijän lisäksi työkokeilussa ja palkkatuella olevia henkilöitä näiden lisäksi vapaaehtoisvoimin pyöriivät erilaiset ryhmätoiminnot ja teemapäivät sekä tempaukset. Iltaisin tiloissa kokoontuvat erilaiset vertaistukiryhmät. Torstaisin tarjotaan kotiruokalounas, muina päivinä on mahdollisuus syödä aamupuuroa ja kahvitella. Hinnat ovat erittäin edulliset ja erillistä jäsenyyttä ei vaadita vaan kaikki ovat tervetulleita.

***Elokolo sijaitsee
Turun
ydinkeskustassa
Yliopistonkadulla***

Turun A-killta

Turun A-killan tilat sijaitsivat Pääskyvuorella vanhassa armeijan viestikeskuksessa. Turun A-killta tekee ennaltaehkäisevää ja korjaavaa päihdetyötä järjestämällä päihteetöntä päiväkeskustoimintaa Pääskyvuoren Pääskyntuvalla ja Jyrkkälän asukastuvalla. Niissä on mahdollisuus kohtuuhintaiseen ruokailuun tai kahvitteiluun, ruoka-apuun, vertaistoimintaan ja palveluohjaukseen.

Toimintaan kuuluu myös ruokakassien jako kahdesti viikossa, joka on lisännyt jäsenmäärää killassa. Luukkukaveri toiminnassa avustetaan ihmisiä viranomaisasioinnissa (Kela, sosiaalitoimi, työvoimatoimisto, kuntoutuspalvelut). Viikoittaiseen ohjelmaan kuuluvat myöskin erilaiset ryhmät eri teemoilla on kulttuurista urheiluun ja puutöihin ja lähes kaikkea muuta siltä väliltä. Erilaisia liikunta ja muuta virkistystoimintaa on tarjolla runsaasti viikoittain.

Käynti Pääskyvuorella oli erittäin antoisa saimme nauttia maittavan lounaan ja rupatella mukavien turkulaisten kanssa lounaspöydässä.

Saimme myös ruokakassit mukaan lähtiessämme, josta iso kiitos A-killan väelle.

A-killan Pääskyvuoren toimipiste on entisissä puolustusvoimien viestiyksikön tiloissa.

Komea torni näkyy melko kauas ja toimii maamerkinä

Vaihtoehdon porukkaa kuuntelemassa A-killan toiminnan esittelyä.

Teksti: Janne Koivu Kuvat: Kaj "Caiffa" Carlson, Janne Koivu

Ohjaajan esittely - Petri Nurmio

Haastattelin A-klinikkasäätiön ohjaajaa Petri Nurmiota, jotta mies tulisi tutuksi myös lehtemme lukijoille ja harvemmin Vaihtoehdossa vieraileville.

Petrin perheeseen kuuluu vaimo ja neljä lasta ja hän asuu Märynummella. Petri on aikoinaan suorittanut merkantin koulutuksen, mutta ei omien sanojensa mukaan ole päivääkään tehnyt alan töitä, vaan hän siirtyi suoraan rakennus -ja metallialan hommiin. Työtapaturman jälkeen hän uudelleen kouluttautui lähihoitajaksi.

Harrastukset olivat nuorempana urheilullisia jääkiekko, kaukalopallo, laskettelu ja tennis, mutta polvivamman myötä on nykyään penkkiurheilu enemmän leipälaji. Lisäksi Petri kertoi harrastavansa lukemista ja mökkeilyä ja lasten kanssa touhuamista.

Ensikosketuksensa Vaihtoehdon toimintaa Petri sai olleessaan viikon uravalmennuskurssilla vuonna 2014 ja työkokeilussa. Vuonna 2015 hän oli lähihoitajaopiskelujen aikana myöskin kesätöissä toimintakeskuksessa. Syyskuussa 2017 alkoi varsinainen työura Vaihtoehdossa ja tämän vuoden alusta hänen virkansa vakinaistettiin.

Petrin mielestä parasta työssä ovat monipuoliset työtehtävät ja erilaisten ihmisten kanssa tekemisissä oleminen.

Haastavinta ovat erilaiset ristiriitatilanteet ja erimielisyydet, jotka vaikuttavat myös ilmapiiriin.

Petrin toiveissa olisi, että yhteishenki jatkossakin olisi hyvä ja että Vaihtoehdossa olisi mukava olla ja tänne olisi helppo tulla.

Toiveissa myöskin lämmin kesä.

Teksti: Janne Koivu

Kuva: Juha-Matti Soon

Opiskelijan tervehdys Pysäkki-lehteen

Heipä hei!

Olen Suvi, mielenterveys- ja päihdetyön osaamisalan lähihoitajaopiskelija Salon Seudun ammattiopistolta. Tarkoitukseni on valmistua syksyllä 2019.

Ensimmäinen osaamisalaani liittyvä työharjoittelu oli 8.1.–8.2.2019

Vaihtoehdossa, jossa pääsinkin nopeasti tutustumaan toimintakeskuksen arkeen ja kävijöihin. Paljon uusia kasvoja ja tarinoita niiden takana.

Sain harjoitteluni aikana tutustua myös erilaisiin ryhmiin, Tammitupaan, Rysään, A-klinikkaan, Open Dooriin ja A-klinikan tukiasuntoihin.

Koska aiempaa kokemusta päihdetyöstä ei ollut, jännitin harjoittelua jonkin verran, mutta turhaan. Minut otettiin kaikkialla hyvin vastaan ja oli hienoa päästä työskentelemään mielenkiintoisessa ympäristössä.

Kiitos kaikille, joihin olen päässyt tutustumaan!

Toivottavasti tapaamme uudestaan!

Terkuin,

Suvi-Tuuli Luosujärvi

Tulevia tapahtumia 2019

Pikkujussit juhannusviikolla 19.6.2019

Kesäteatteri ”Tankki täyteen”

Syyspäivät

Seurakunnan leirit

Syysmarkkinat

Asunnottomien yö

Puurojuhla

Kesällä tehdään myös retkiä lähialueen kohteisiin, joista päätetään viikkokokouksissa maanantaisin klo.12.30.

Retket pyritään tekemään jäsenistön kiinnostuksen mukaan.

Tarkemmat tiedot retkistä ja muusta toiminnasta löytyvät Vaihtoehdon ilmoitustaululta.

Helsingin retki – Oodi-kirjasto ja Heureka 15.5.2019

Jälleen oli aika Vaihtiksen lähteä suuremmalla porukalla liikkeelle retken merkeissä. Pitkällisen pohdinnan jälkeen suuntasimme jälleen kerran kohti Helsinkiä. Kohteenamme oli tällä kertaa upouusi kirjasto Oodi joka on jo ulkomaita myöten herättänyt kiinnostusta. Katuhaukan auto oli Vaihtiksen pihalla sovittuun aikaan ja edellä oli jo lähtenyt matkaan yhdistyksen oma auto Jaanan kuljettamana. Matka sujui hienosti ilman pysähdyksiä perille asti.

Kaukaa jo näkyi Oodin hienot arkkitehtoniset linjat sekä suomalaisen puun hieno käyttö materiaalina. Sisätiloiltaan kirjasto oli mahtava nähtävyys eri toimipisteiden laajalla skaalalla. Kirjastossa oli ompelu, tietotaito, 3D-tulostimet, musiikkihuoneet, elokuvatilat ynnä muuta, myöskään normaalia kirjastoa unohtamatta. Myöskin sisätilat olivat hienosti suunniteltu sekä lasimateriaalin huikea käyttäminen rakennuksessa.

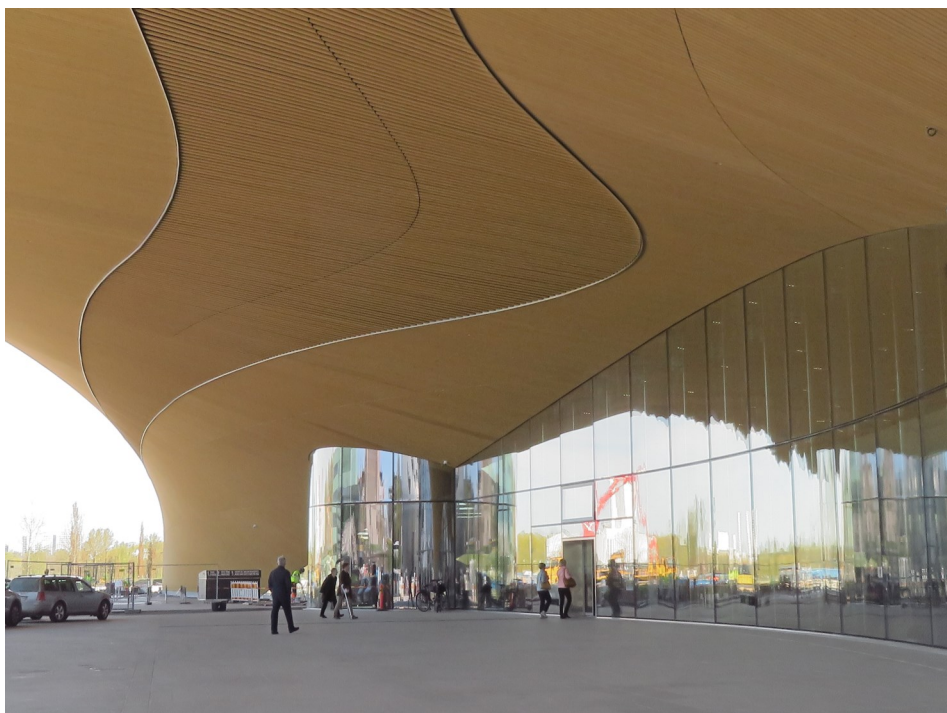
Oodin jälkeen piipahdimme syömässä pääpostin rakennuksessa hyvällä ruokahallulla. Tästä matka jatkui Heurekaan jossa meikäläinen on viimeksi käynyt lastensa kanssa kauan kauan sitten. Paljon oli samaa mitä aikanaankin mutta kertaushan on opintojen äiti. Dinosaurius-näyttely oli tällä kertaa vetonaulana ja kyllähän tuo olikin nähtävyys, sillä ei sitä uskoisi, että tuollaisia eläimiä on aikanaan maapallolla liikunnut ja elänyt. Näin oli jälleen kotiinlähdön aika joten teimme tullessa pienen pysähdyksen myöskin Lohjan ABC:llä ja Salossa olimme aikataulullisesti sopivasti varttia vaille viisi.

Kaikille retkeläisille kiitokset hienosta kulttuurimatkasta.

Mukana ollut Voitto Suominen

Oodi-kirjastosta on näkymät Eduskuntatalon suuntaan.

Helsingin uusi Oodi-kirjasto on vaikuttavan näköinen rakennus sekä ulkoa että sisältä.

Heurekassa tutustuttiin dinosaurusten aikaan.

Virkistystoimintaa Vaihtoehdossa

Yhdistyksessämme pyritään panostamaan myös erilaisiin arkea rikastuttaviin elämyksiin ja toimintoihin, ei ainoastaan retkien ja reissujen muodossa, vaan myös tavallisen arkisen aherruksen rinnalla on pyritty järjestämään jäsenistöä kiinnostavaa toimintaa.

Hyvänä esimerkkinä tästä oli lähihoitajaopiskelija Janna Heinosen järjestämänä toiminnallinen ryhmä, joka kuului osana hänen valinnaisiin opintoihinsa. Janna oli myös viime vuoden lopulla työharjoittelussa Vaihtoehdossa. Kävimme muun muassa keilaamassa, vierailimme Salon elektroniikkamuseossa ja Vuohensaaren luontopolulla sekä pelasimme ulkopelejä.

Keilailu tuo myös mukavaa vaihtelua arkeen. Puheenjohtajan tyylinäyte.

Porukat Vuohensaaren luontopolulla.

***Vaihtoehdon iskuryhmä Salon
elektroniikkamuseossa.***

***Ulkopelit kuuluvat olennaisena
osana yhdistyksen kesään.***